

Høringsinnspill til Energi- og miljøkomiteen om høring til representantforslag om en konkret handlingsplan for naturen Dokument 8:4 S (2025-2026)

WWF Verdens naturfond takker for muligheten til å komme med innspill til høringen.

Da stortingsmeldingen om norsk oppfølging av Naturavtalen kom, hadde WWF en forventning om at dette måtte skape et tidsskille i norsk naturpolitikk. Det var en gylden anledning til å legge fram en naturpolitikk som både var mer ambisiøs, mer helhetlig og mer effektiv. Det daværende Stortinget hadde i tillegg muligheten til å styrke innsatsen for naturvern og restaurering, og gjøre arealforvaltningen mer helhetlig og restriktiv både på land og til havs. Dette ville kreve en styrking av kravene til bærekraftig næringsdrift og innføre mål og virkemidler for reduksjon i avtrykket fra produksjon og forbruk.

Men da naturmeldingen ble lagt fram, og da denne ble ferdigbehandlet på Stortinget, var både vi og miljøbevegelsen generelt rimelig skuffet. Dette var virkelig ikke det som skulle til for den nødvendige kursendringen.

Derfor er det prisverdig at Venstre foreslår, slik vi leser det, å skjerpe inn målene i den eksisterende handlingsplanen.

Som et overordnet forslag, så mener WWF at Stortinget bør be om at regjeringen i løpet av 2026 gjennomgår status for alle mål i naturavtalen, og utarbeider forsterkede tiltak der dette trengs, for å sikre gjennomføring av avtalens mål. Dette er i tråd med hva Norge jobbet for i oppkjøringen til COP15.2 i Montreal, da den norske delegasjonen lobbet for en ambisiøs forsterkingsmekanisme. Neste år er et svært viktig år med hensyn på oppfølging av naturavtalen. Norske myndigheter skal rapportere på fremdrift i sitt arbeid med biomangfoldkonvensjonen, inkludert naturavtalen, i slutten av februar (7. nasjonalrapport), mens det i forbindelse med CoP17, som avholdes i Armenia i oktober, skal være en global gjennomgang på framdrift.

Omlegging og utfasing av miljøskadelige subsidier, som dekkes av naturavtalens mål 18, er et område hvor norske myndigheter har slept beina etter seg i mange år. Vi ligger allerede på etterskudd med første del av målet, som omhandlet å identifisere miljøskadelige subsidier innen 2025.

Tidligere nevnte naturmelding unnlot i stor grad å svare ut forpliktelser for den marine naturen i norske farvann. WWF mener derfor at Stortinget må be regjeringen om å legge frem en egen marin verneplan med mål om å verne og bevare 30 prosent av alle norske havområder innen 2030. Videre mener WWF at Stortinget skal be regjeringen om at alle områder som er definert som særlig verdifulle og sårbare områder (SVO) i forvaltningsplanene for norske havområder skal utredes

med tanke på marint vern etter naturmangfoldloven (innenfor 12 nautiske mil) og havvernloven (utenfor 12 nautiske mil) før det eventuelt igangsettes ny aktivitet i disse. Dette for å sikre at økosystemfunksjonene til våre mest verdifulle og sårbare områder ivaretas. WWF mener også at det blir avgjørende å videreutvikle dagens forvaltningsplansystem for norske havområder med å inneha en helhetlig marin arealplanlegging for å kunne oppnå en økosystembasert havforvaltning og en bærekraftig havøkonomi.

Som oppfølging av Naturavtalen (GBF) bør Norge støtte et globalt moratorium på gruvedrift på havbunnen. WWFs analyse (<https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/wwf-report---analysis-of-the-implications-of-deep-seabed-mining-for-the-global-biodiv.pdf>) peker på at slik virksomhet vil undergrave målene i avtalen – særlig målene om å stanse tapet av natur, beskytte minst 30 prosent av havområdene og sikre bærekraftig bruk av marine ressurser. Forskningen viser at vi vet altfor lite om livet på havbunnen, og at inngrep her kan føre til irreversible tap av natur. For å unngå at Norge bidrar til å svekke gjennomføringen av Naturavtalen, må regjeringen derfor ikke utlyse første konsesjonsrunde på gruvedrift på havbunnen, men heller fremme et nasjonalt og internasjonalt moratorium mot mineralvirksomhet på havbunnen, inntil man har tilstrekkelig kunnskap og er sikret at aktiviteten til havs kan skje uten skade på naturen, naturmangfold eller økosystemfunksjoner.

Verbalforslag:

- Stortinget ber regjeringen identifisere subsidier som er skadelige for norsk natur innen 2026 og ha startet utfasingen eller eliminasjonen av subsidiene som er mest skadelige for norsk natur innen 2030.
- Stortinget ber regjeringen etablere en plan for å verne minst 30 prosent av norske havområder innen 2030, områdene skal være representative og sammenhengende.
- Stortinget ber regjeringen utrede alle havområder definert som særlig verdifulle og sårbare områder (SVOer) med tanke på marint vern før det vurderes å igangsettes ny aktivitet i slike områder.
- Stortinget ber regjeringen innføre et system med helhetlige arealplaner for bruk av havarealer, som en del av de helhetlige forvaltningsplanene for norske havområder, og gjennom dette sikre bærekraftig forvaltning av 100 prosent av norske havområder
- Stortinget ber regjeringen om å ikke lyse ut første konsesjonsrunde for gruvedrift på havbunnen.
- Stortinget ber regjeringen fremme et nasjonalt og internasjonalt moratorium mot mineralvirksomhet på havbunnen, inntil man har tilstrekkelig kunnskap og er sikret at aktiviteten til havs kan skje uten skade på naturen, naturmangfold eller økosystemfunksjoner.